

Z kroniky času

*Události z let 1914 až 1922
ve Vyskytné a okolí*

Vyskytná 2008

Largo

J. Hanzálková

*Jsi plástev medu, domove,
snášená po století
roji rodných včel.*

*Jsi chléb a sůl
z kvásku předávaného
z věků do věků!*

*Jsi oheň v krbu rodné země,
střežený pro budoucí.*

*Jsi snítka zelená,
kropená oddaností
všech nejvěrnějších.*

Zůstaň nám věčně svěží!

Vážení spoluobčané,

v těchto dnech si připomínáme události 1. světové války a těžce nabyté svobody. Není už pamětníků, ale díky kronikářům a rodinám, které uchovávají památky na své příbuzné, si můžeme připomenout události roku 1914–1918. Víme, že jsme nezaznamenali všechny události, ale to už je na vás si je doplnit ze vzpomínek vašich předků.

Josef Fridrichovský – starosta
Alena Vesecká – kronikářka

*Všecko se mění jak celý svět,
vždyť i ty kráčíš dál a ne zpět,
starých památek v úctě měj
a co z nich můžeš – příštím zachovej.*

(pomník obce Žarošice)

28. říjen 1918 – 28. říjen 2008

Před devadesáti lety, v pondělí 28. října 1918, byla v Praze vyhlášena samostatná Československá republika.

Dva dny nato Slovenská národní rada prohlásila v Martině úplný rozchod s Uherskem a veřejně se přihlásila ke společnému státu Čechů a Slováků.

Skutkem se staly tužby desítek generací našich národů, žijících po století v područí habsburské monarchie. 28. říjen 1918 se stal jedním z nejvýznamnějších mezníků v dějinách našich národů. Prvním prezidentem se stal Tomáš Garrigue Masaryk, který společně s Eduardem Benešem, Milanem Rastislavem Štefánkem i dalšími spolubojovníky velmi aktivně pracovali v emigraci v protihabsburském odboji za samostatný československý stát.

„Věříme v demokracii, věříme ve svobodu
a ve svobodu větší a větší.“

*(Z prohlášení nezávislosti československého národa vydaného
v Paříži 18. října 1918)*

Připomeňme si, co tomuto památnému dnu předcházelo

Letní události roku 1914 přinesly zásadní zvrát nejen do života národů habsburské monarchie, ale i do života všech evropských národů, ba do celého světa. 28. července 1914 vypovědělo Rakousko-Uhersko válku Srbsku jako odpověď na zavraždění následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este v bosenském Sarajevu. Vyhlášení války vyvolalo řetězovou reakci vedoucí ke světové válce. Svět byl zachvácen válečným ohněm, který ho měl změnit.

Monarchie, která měla před vypuknutím války 58 milionů obyvatel, postavila po skončení mobilizace do pole armádu o síle 2 300 000 vojáků. Celkový počet mužů, kteří válkou prošli, se však nakonec blížil osmi milionům. Mnoho z nich čekala na bojištích smrt, zranění nebo zajetí. Počet padlých dosáhl 1,2 milionu, zraněných 3,6 milionu, nezvěstných a zajatých 2,2 milionu a pouze desetina vojnů prošla bez citelnější újmy. Válka probíhala v období od 28. 8. 1914 do 11. 11. 1918.

*Odznak z čepice legionářské
uniformy*

Z venkovských obcí pelhřimovského okresu se války účastnilo 6 604 mužů, z nichž přímo na bojištích sloužilo 5 577 (úplné údaje nejsou známy). To byla třetina mužské populace mladšího a středního věku. Vojáci bojovali na bojištích v Srbsku, Itálii, Rusku, Francii, Rumunsku i dalších.

V cizině vznikaly i jednotky československých zahraničních vojsk, po válce nazývané legie. Vojska byla tvořena vojenskými útvary z českých a slovenských dobrovolníků žijících v cizině a ze zajatců. Nejprve vznikaly v Rusku, pak ve Francii a Itálii. Češi a Slováci

bojovali v srbské armádě, v britských jednotkách a amerických útvarech. Československé zahraniční jednotky se vyznamenaly např. v červnu 1917 u Zborova, v červenci v Itálii na Piavě.

Plány na bleskovou válku se nezdařily a 1. světová válka se přeměnila na zákopovou. Byly použity nové zbraně – kulomety, dělostřelecké granáty naplněné třaskavinami. Zbrojní továrny vyrobily první tanky a bylo použito i otravných plynů.

Válka způsobila utrpení i ostatním lidem. Rodiny žily v ustavičném strachu o životy svých drahých na frontě. Chyběly pracovní síly, obchody byly téměř bez zboží, drahota nesnesitelně stoupala, zásoby i dobytek byly zabavovány a odváženy na frontu. Lid hladověl a utrpení se stupňovalo.

Proto 28. říjen 1918, zrod československé samostatnosti a 11. listopad 1918 – kapitulaci Německa, konec 1. světové války, všichni přivítali s velikou radostí. Strhávali rakouské znaky, vyvěšovali prapory v národních barvách – červená a bílá, rozsvěcovali v oknech svíce, vítali vracející se vojáky. Velké oslavy vítězství probíhaly ve všech městech i vesnicích.

Lid se radoval a vzhlížel s nadějí do budoucnosti.

Z kroniky času

Události z let 1914 až 1922 ve Vyskytné a okolí, jak je zaznamenali kronikáři.

Mobilizace

Počátkem roku 1914 nebyly žádné důležité události.

25. květen – bylo pořádáno sv. biřmování, ke kterému přistoupilo z celé farnosti 336 biřmovanců. Biřmování se zúčastnil biskup Josef Hůlka z Českých Budějovic, patronátní rada JUDr. Linhart i c. k. okresní hejtman a něko-

ročník padesátý čtvrtý. V Praze, v pátek dne 29. června 1914. Ročník padesátý čtvrtý.

Možnost se
vzdělati
v Praze, v
ročník padesátý čtvrtý.

I. zvláštní vydání za 4 hal.

NÁRODNÍ LISTY.

Ročník padesátý čtvrtý. V Praze, v pátek dne 29. června 1914. Ročník padesátý čtvrtý.

Možnost se
vzdělati
v Praze, v
ročník padesátý čtvrtý.

**Následník trůnu
arcikníže František Ferdinand
a jeho choť Žofie,
oběti atentátu.**

Zo Sarajeva, 28. června. (Zvl. telegr. „Národních listů“.) Při návratu z návštěvy na radnici byl na náměstí královské arcikníže František Ferdinand a jeho choť Žofie učiněn atentát. Útočník vypálil z browningu dvě rány na následníka a jeho choť a smrtelně je zranil. Arcikníže František Ferdinand a jeho choť Žofie ara. všeli zuby poděchli.

Hrozná katastrofa stihla včera 28. 6. jejím středu. Němci jí zprvu navrhli, protože netře si ani představití ránu, která by tak mocně, hluboce a neměnně mohla dopadnout na politické soustavy monarchie. Ale povstání státní se záhy pravdivě, a dne 28. 6. 1914 svým kruzem dopadlo jak věštera věštomů našli, tak i věštera světa oznámil zvěst o zločinu, kterému za oběti padla včera v Sarajevě dvojice následníka trůnu Františka Ferdinanda a jeho choti Žofie a Hohenberga. Obu nejlepou zařadí všem nemodří a nad všecko pomýšleli kráží osvů. V několika chvílích vyřvaly dvě koule mladistvého vraha z středu cíle monarchie dva životy a smrti, všechny, co v nich bylo obházeno budoucí rakenné historie. Čas, který nemá rákous ani litování, oněi skrývající mužovži nabídnou a šlovali: potvrdil jim do roztu svého studenta a šho pětich a ve chvíli odskála si smrt tak děsnou ložiči, jaké nemají ještě dějiny monarchie a pála nete se sledá také inšle. Tragická smrt následníka i jeho choti vzbudí všude dolem tím protivnějši.

lik kněží z okolních farností. Přítomné přivítal starosta Josef Burian a místní kněz Matěj Staněk měl kázání na téma: „Dědictví otců zachovej nám Pane“.

29. červen – ten den se světil křížek u silnice k myslivně směrem na Sázu, který nechal postavil Jan Zmeškal. Při zpáteční cestě, jako blesk z čistého nebe, se rozletěla obcí zpráva, že na následníka trůnu a jeho choť byl v Srbsku spáchán atentát.

3. červenec – od 4 hod. do 5 hod. vyzváněly zvony hranu

4. červenec – byl pohřeb arciknížete a jeho choťi v Artsthemu

Vyhláška o mobilisaci.

Jeho c. a k. Apostolské Veličenstvo ráčil naříditi

všeobecnou mobilisaci

jakož i vyzvání veškeré c. k. a k. u. domobranu.

I. Neaktivní a domobranou povinné osoby.

1. Dostavili se mají:
 - a) všichni **určovacími listky podělení**, pak listky svolávacích povolání neaktivní a domobranou povinní dle pokynů svých listků určovacích, pokud se týče svolávacích;
 - b) všichni **ostatní neaktivní**, pak všichni **ostatní 39. leti a mladší domobranou povinní**, kteří ve vojsku, ve válečném loďstvu, zeměbraně nebo četnictvu sloužili, dle ustanovení svých vojenských pasů (vojenských listků), zeměbranných pasů (zeměbranných listků), pokud se týče domobraných pasů;
 - c) **ke zvláštním službám k účelům válečným** určení domobranou povinní dle pokynů představeného obce.
2. Všichni v tomto rozř. **odvedeni, dosud však nezaraženi nováčkové a náhradní záložníci** zařadí se tímto na základě Nejvyššího rozkazu.

Ž těchto nováčků a náhradních záložníků mají ti, kteří se zdržují v Tyrolích, Korutanech, Krajině, Istrii, okněněném hrabství Gorici a Gradisce, v Terstu (městě a okolí), v Dalmácii, Duliňu Slezsku, Haliči a v Bukovině, dále v komitátech Bereg, Máramaros, Ugocsa, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szeben, Szilágy, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Údvarhely, Bács-Bodrog, Krassó-Szörény, Temes a Turontál ve Bjece, pak v Chorvatsku a Slavonii, jakož i v Bosně a Hercegovině aueb tam domovským právem příslušejí, **nejděle do 24 hodin** po uveřejnění této vyhlášky odejíti a se co nejrychleji k okresnímu doplňovacímu velitelství svého místa pobytu dostaviti. Ti, kterým jest známo, že náležejí k zeměbraně, dostaví se k zeměbrannému doplňovacímu velitelství svého místa pobytu.

Všichni ostatní mají vyčkati povolání.

II. Koně.

1. Koně (soumaři) vojska a zeměbrany **v soukromém užívání** buďtež **ihned** dodáni do stanice, ve které byli vydáni.
2. Koně, již na základě zákona ze dne 21. prosince 1912, ř. z. čís. 235, podělení byli **evidenčními listky**, buďtež **ihned** odvedeni do místa v evidenčním listku označeného (místa převzetí).

III. Dopravní prostředky.

Majitelé, kteří na základě zákona ze dne 21. prosince 1912, ř. z. čís. 235, od představeného obce kn dodání dopravních prostředků byli vyzváni, mají tyto i s pohotovými jsooucími předměty postroje k nim náležejícími dle pokynů představeného obce předvézti nebo dáti předvézti.

IV. Válečné úkony.

Vyhlášení o početi povinnosti k válečným úkonům stalo se v říšském zákonku. Budíž vyhověne všem na základě zákona o válečných úkonech ze dne 26. prosince 1912, ř. z. čís. 236, činěným požadavkům.

Neuposlechnutí těchto nařízení se dle stávajících zákonů přísně trestá.

C. k. okresní hejtmanství.

v dne 27. 7. 1917

Nastal klid před bouří

26. červenec – na sv. Annu nastalo zděšení. Byla nařízena částečná a 31. července všeobecná mobilizace. Čeho se lidé báli, se stalo skutkem. Vypukla válka.

Hned druhý den z naší obce odešlo 70 mužů – vojáků a domobrany do 39 roků a začátkem září další do 42 roků. 7. října hoši od 20 do 22 let a 7. prosince i nevojáci od 20 do 36 roků. I v dalších letech museli odcházet další a další muži od 18 do 50 let. Celkem 124 mužů. Vojáci odcházeli nejdříve do Jindřichova Hradce. Měli si vzít vlastní pohodlnou obuv a na první dva dny potraviny. Z některých rodin odešli i 3 muži – z čp. 45 Paclík Rudolf, Josef a Jan, Rudolf padl; z čp. 54 Vašíček Josef, Václav a František, Václav a František padli; z čp. 78 Matějka František, Jan a Ludvík, František padl.

V rodinách nastalo dojemné loučení, ale i strach a obavy. Kdo sklídí obilí, kdo bude živit rodinu a hlavně, zda se odcházející k rodině vrátí. Naši vojáci byli na frontách v Srbsku, Itálii, Francii a Rumunsku. Mnoho se jich nevrátilo. Když přišli vojáci domů na dovolenou, vyprávěli o hrozném hladu, o útrapách v zákopech, o hrozných bojích.

A to se předpokládalo, že bude válka blesková.

Drahota

Nastala drahota. Rostoucí nedostatky zdražovaly nejdříve potraviny, záhy i všechny životní potřeby. Největší shánka byla po mouce a cukru. Jen dvou artiklů bylo nadbytek: hub, jichž se v roce 1914 urodilo hojně, a hus, protože byl zakázán vývoz do Německa. Prodávaly se po 3 korunách. Brzy se nedostávalo soli a petroleje. Ten stál v roce 1914 44 korun a v létě 1915

Josef Koch

96 korun. Aby se šetřilo a vystačilo, byly zavedeny chlebenky a moučenky (od února 1915). Později vydávány -enky téměř na všechno. Na vesnicích dostávali chlebenky jen ti, kteří neměli mlecí výkazy. Příklad mouky pro obyvatelé Vyskytné dostával a prodával řídící učitel František Novák. Též vydával lístky. Část mouky byla pro pekaře. Např. na týden připadlo na osobu 2 kg chleba, 1 kg cukru na měsíc, krupička byla dodávána výhradně jen pro kojence. Byly stanoveny i bezmasé dny. V únoru 1915 byly dány zásoby do uzáveřu a nařízeno přebytky odvádět. Při stálých odvodech nebyli by vystačili ani ti, kteří měli více pozemků. Mnozí si potraviny poschovávali, mlelo se na lístky i bez lístků – tajně. Ale při vši ostražitosti byli přistižení a pokutováni. Dozor totiž prováděla tzv. „létací komise“, která zabavovala vše – len, lněné semeno, mák, hrách, vejce, sádlo atd. Ale stejně se prodávalo pod rukou – oves za 100 korun, pšenice a žito za 200 korun. V roce 1918 však nastal většinou směnný obchod. Za obilí, mouku, máslo, tabák, vejce se dostalo všechno, za peníze nic. Přijížděli i lidé z měst a prosili pro sebe i děti potraviny a nabízeli všechno možné – šaty, obuv, prádlo, šperky, tabák a jiné věci.

Utrpení lidí se stupňovalo.

Zvony

8. března 1917 byly odebrány dva zvony pro válečné účely. Do obce přijelo 9 vojáků a o 2. hodině odpolední bylo vyzváněno. Z celého okolí přicházeli lidé, modlili se a plakali, když se musel z dřevěné zvonice odevzdat zvon z roku 1538 vážící 163 kg a z věže kostela zvonek, kterým se zvonívало při mši, vážící 5 kg.

10. ledna 1918 došlo k dalšímu odebrání zvonu. V 8 hodin ráno bylo vyzváněno a za velkého smutku farníků byl z dřevěné zvonice na silných lanech spuštěn, oknem proti škole, další zvon z roku 1484 o váze asi 400 kg. Zvon byl naložen na sáně a Josef Novotný, šestnáctiletý syn hostinského, jej dovezl ke starostovi Josefu Burianovi na dvůr, kam se svážely zvony z okolí – Horní Cerekve, Veselé, Rohozné a ještě více malých zvonků z malých vesnic – Jankova, Branišova, Sedliště. Zvonek z Polánek, sv. Václav, který byl pořízen a posvěcen roku 1912, se ztratil dřív, než přijela komise. Při sbírání kovů se musel z kostela odevzdat i jeden starý cínový talíř a 19. června 1918 i část píšťal z varhan o váze 11 kg. Dříve nehrály varhany moc dobře, po odebrání píšťal to bylo ještě horší.

Sbírky na dobročinné válečné účely

Hned na počátku války žáci školy sbírali listí ostružiní, maliní i jahodové – vojákům na čaj. Sbírali se i duběnky, bukvice, žaludy i kaštany. Konala se peněžní sbírka pro vojíny jdoucí do pole, pak na Červený kříž, pro vdovy i sirotky po vojínech. Prodávaly se odznaky, losy, plakety. Výtěžek se posílal vojákům a na ošetření válečných hrobů. Konaly se též sbírky šatstva a prádla. Dokonce se konal kapesníkový den, kdy měl každý darovat kapesník nebo kus plátna. Sbírkou vykonávaly žáci školy. Zdejší osadníci dosti rádi a ochotně dávali peníze, ale šatstva a prádla bylo málo, sami neměli.

Španělská chřipka

Na podzim roku 1918 vypukla španělská chřipka, která postihla mnoho lidí. Ve zdejší farnosti zemřelo přes 30 lidí. Dvakrát se stalo, že byly i tři pohřby najednou. Nemoc se ohlásila bolením hlavy, horečkou, přidal se zápal plic a průdušek. V některých rodinách onemocněli všichni a neměl je kdo ošetřovat.

Bylo to další válečné utrpení.

Vítězství

28. říjen 1918 – Rakousko, jež ještě v posledních čtyřech letech života připravilo tolik běd a utrpení, zaniká a samostatný stát československý vstoupil v život. Zpráva, která byla očekávána ve Vyskytné a okolí, byla přijata s velkou radostí. Lidé vyvěšovali prapory, objímali se a očekávali svých drahých z války. Z Vyskytné odešlo na fronty 124 mužů a vrátilo se 98. Několik jich zemřelo poté na následky války.

30. října 1918 byl velký průvod lidu, který se ubíral obcí za zpěvu národních písní od hostince pana Řežábka směrem kolem Paclíků, Maršíků, k rybníku, k faře, k Novotným a okolo kostela k Rásochům, kde se pořádal velký tábor lidu. K mohutnému zástupu lidí promluvil starosta Josef Burián, četník Bohumil Holý, pan farář Matěj Staněk a rolník František Bína ze Sedliště. Všichni se ve svém projevu vraceli k uplynulé válečné době. Slavnost skončena písní Kde domov můj a Hej, Slované a střelbou asi 30 ran z hmoždíře.

Vše přijímáno s nadšením, ale i s očekáváním, co přinese budoucnost.

6. listopadu 1918 svolal hasičský spolek schůzi do hostince u Novotných, kde se připomínalo 300leté utrpení národa od bitvy na Bílé hoře, které po-
minulo. Předneseny básně a na závěr zazpívána píseň Kde domov můj.

Volby

15. června 1919 na den sv. Trojice konány obecní volby dle poměrného hlasování. V obci byly tři strany: chalupníků, lidová a republikánská. První strana měla v zastupitelstvu šest členů, druhá také šest a třetí tři členy.

7. července 1919 zavítal do zdejší obce dr. Jelen, jako komisař hejtmanství v Pelhřimově, a nově zvolené zastupitelstvo složilo slib a zároveň přikročeno k volbě starosty, náměstka a členů rady. Za starostu byl zvolen Jan Matějka, rolník z čp. 25, náměstkem Josef Burian, rolník z čp. 4 a za členy obecní rady Jan Vytiska, rolník z čp. 1, František Řáda, rolník z čp. 37 a František Pípal, rolník a truhlář z čp. 11.

12. července 1919 Jan Matějka začal úřadovat a první schůze zastupitelstva se konala 27. července 1919.

Na válečné utrpení se nezapomínalo a nezapomíná

Ve městech i na vesnicích se ani v dalších letech nezapomínalo na oběti 1. světové války. Stavěly se křížky, památníky Svobody a konaly se vzpomínkové besedy.

7. září 1919 byl posvěcen křížek na památku vojína Františka Vytisky (silnice k Pelhřimovu).

28. října 1919 slaven národní svátek. Byla sloužena mše a v hostinci u Řežábků byla přednáška a střílelo se z hmoždíře. Večer školní děti zahrály divadlo „Pro tatíčka Masaryka“.

22. července 1922 bylo slavnostní odhalení Památníku padlým vojínům v letech 1914 – 1918 (dílo akademického sochaře Antonína Bílka z Chýnova, stavěl kamenický mistr Pilný z Plzně). Ten den byly domy ověšeny prapory a na silnici postaveny tři brány. Ráno byl střelbou vyhlášen budíček. Kolem 9. hodiny se u fary sešli všichni účastníci války i ostatní občané. Seřazený průvod se vydal obcí do kostela, kde byla sloužena polní mše. V průvodu kráčely dvě družičky, jedna v černém s věncem z lipové větve a druhá v bílém s kyticí, pak kráčel kněz mezi dvěma legionáři, bývalí vojáci a ostatní účast-

níci. Polní mše byla sloužena za zemřelé. Hudba hrála dojemné mešní písně. Odpoledne od 1 hodiny začala vlastní slavnost: průvod, který zase vyšel od fary, byl velmi dlouhý; vyhrávaly dvě kapely; školní děti šly v národních krojích; následovaly spolky; vojíni a množství lidí z širokého okolí. U pomníku měl přivítací řeč starosta Jan Matějka a další řečníci byli: legionářský kapitán Havelka, pan farář Matěj Staněk a mlynář Jan Dolejší. Všichni vzpomínali na odboj, nabytou samostatnost a zemřelé vojíny. Legionář Havelka pomník odhalil a byl odevzdán do ochrany obce a všeho obyvatelstva. Slavnostní odhalení ukončeno hymnou Kde domov můj (mladý stát 13. prosince 1918 vydal výnos, že se Škroupova a Tylova píseň má hrát při všech slavnostních příležitostech, v roce 1920 se stala první částí státní hymny a druhou částí se stala bojovná píseň Nad Tatrou sa blýská). Celé odpoledne u kostela koncertovaly dvě kapely, školní děti zatančily národní tance a přednesly několik básní. Večer zábava pokračovala v hostincích.

I v dalších letech se u pomníků konaly a konají vzpomínkové oslavy, odvozy branců, hasičské srazy, sraz rodáků, svěcení praporu obce atd.

Pomník padlých se stal symbolem obce.

Vzpomínky účastníka světové války Václava Vytisky, rolníka z čp. 2

Během let 1914–1918 muselo z naší obce 124 občanů opustit pluh či dílnu, a odejít do boje. Každý z nich mohl by vyprávět o nesčetném strádání těla a trýzni duše. Byli to otcové, synové, bratři, vnuci a milenci. Mnozí vraceli se po dlouhých 4 letech a jiní se ani nevrátili. Co tu drahých hlav a zlatých srdcí kryje nehostinná Sibiř, Itálie, Francie, Srbsko, Rumunsko. I našich 26 občanů položilo životy za svobodu své ujařmené vlasti, vždyť naše svoboda zrodila se těžce za velikých obětí, a každý z nás a i naši potomci jsou povinni být jejími strážci, aby již nikdy nebyla ztracena.

Kdy my, psanci bez domova, bez lásky, v nebezpečí života v nehostinné cizině zapěli píseň „Kde domov můj“, plál v nás oheň bratrské lásky, národní svornosti a rty šeptaly tichou modlitbu k Bohu za svobodu vlasti.

Návrat domů

Vojáci se vraceli domů ke svým rodinám po čtyřletých útrapách ve válce.

I můj děda se vrátil ze zajetí ze Sibíře. Když ho babička viděla z okna, že jde volším k chalupě, vyběhla prý mu v punčochách naproti, nedbajíc toho, že už je prosinec a všude je sníh. Všechny čtyři děti se ho bály a nechtěly k němu

ani blíže, protože už ho neznaly. Babičce chuděrce odlehlo. Za ta léta války užila starostí a dřiny na polích a ještě se strachovat o jeho život.

Na jaře příštího roku sehnal děda dvě lipky a s malým Pepou, mým tatínkem, je zasadili do mezi při cestě ke Stříteži. Dříve vedla hlavní cesta z Kamenicka do Stříteže okolo Novákova mlýna přes kopec. Na kopci stojí křížek a z každé strany děda zasadil lipku. Jedna však uschla a z druhé vyrostla krásná lípa. Má pěknou košatou korunu a v létě, když kvete, je plná bzučících včel. Když ještě chodívali poutníci na Křemešník, v jejím stínu si rádi odpočinuli.

Celé naší rodině je tento strom velmi milý, vždyť je to „Lípa Svobody“.

Josef Hron, Střítež-Kamenicko

Rozloučení před odjezdem na frontu – vyprávění mé maminky

Po vypuknutí 1. světové války v roce 1914 byl můj děda Jan Slavětínský jako spousta jiných povolán na frontu. Před odjezdem do Itálie měli soustředění a přípravu v Jindřichově Hradci.

Asi týden před odjezdem na frontu přišel domů dopis s prosbou, aby se s ním rodina přišla rozloučit. Moje babička Kateřina Slavětínská s mojí maminkou Anežkou, které tehdy byly 4 roky, tedy vyrazily. A jak jinak než pěšky do Horní Cerkve a odtud vlakem. Cesta do Cerekve byla kamenitá a šlo se naboso, protože boty byly jen „na lepší“ a nesly se přes rameno. V J. Hradci se šly s dědou vyfotografovat na památku. Maminka však měla palce u nohou ukopané a svázané z cesty do Horní Cerekve a tak jí fotograf nařídil je schovat.

Děda se vrátil z fronty v pořádku. Vzpomínka při pohledu na fotografii tady zůstala.

V. Koch, vnuk

Jan Slavětínský s rodinou

Válečná korespondence Karla Fridrichovského, Vyskytná 120

1. 5. 1915

Drahá,

odjíždíme dnes 1. května o 9. hod. ráno. Kam, není známo. Srdečný pozdrav a vřelé políbení na Tebe a děti a všechny známé. Váš Karel Rokosovi jsem dal balíček, Ti k dodání

3. 5. 1915 - 4. h. ráno

Drahá,

jedeme již 2 dny a 2 noci stále dopředu přes Vídeň, Prešpurk, Budapešť. O 12. hod. v noci jsme byli v Budapešti. Nyní snídáme čaj na hranici. Stále na Vás vzpomínám, zdali se ještě někdy setkáme. Slibovali nám, že budeme střílet feldmerg, ale bude to do živých cílů v Karpatech. Celkem se nám vede po cestě dobře, menáže máme stále dost. Která je na stanicích vždy připravena a hned v rychlosti jedeme dále.

16. 5. 1915

Drahá,

přijmi srdečný pozdrav a políbení. Sděluji Ti, že jsem dosud zdrav a vede se mi díky Bohu dobře. Jdem stále kupředu do Haliče. Jak bude dále, nevíme. Proč mi nic nepíšeš? Já píši stále a od Tebe nedostávám žádnou zprávu. Co dělají děti? Jste zdraví? Piš mi ihned, ano? Pozdravuj všechny přátele a známé. Líbá Vás všechny Váš Karel.

17. 5. 1915

Drahá ženo a děti

Přijměte ode mne srdečný pozdrav a vřelé políbení. Jsem díky Bohu zdrav a nemohu se dočkat nějakého dopisu od Tebe a je mi velice líto, že se mi nedostává od Tebe jakékoliv zprávy. Každý dostává dopisy od známých a přátel, jenom já od nikoho nic, ačkoliv Vám píšu každý den. Nikdo z Vás nemá poňtí, jak jest zde každému každá zpráva od svých milá, jak se člověk potěší, jak okřeje, zvláště když je člověk odkázán sám na sebe a je zde uprostřed hrubě soldatesky, která nezná v ničem mezí, takže je zde člověk tak otrlý. Kaž-

dý jest pln hmyzu, kamarádství žádné, každý se snaží urvat pro svou osobu, co se dá. Dosti dlouho jsem se chránil a bránil co nejdéle, bych obstál proti drobnému hmyzu. Ale dále to nešlo a konečně jsem je dostal také. Takže ke všem útrapám ještě tohle. Ovšem jich nemám mnoho, ale přece se zase sem tam začínají objevovat. Máme prý jeti dolů, kde rostou pomeranče. Nevím však zda je to pravda. Nyní již 5. týden jsme na jednom místě, v záloze, takže jsme si trochu oddychli. Jsme utábořeni v lese, večer vždy pošlem jednoho pro cigarety do města nebo vesnice. Jest tady všechno děsně drahé, poněvadž je nás tady mnoho. Pište mi, zdraví a líbá Váš Karel.

16/6 15.

Práva kámo a děláj!

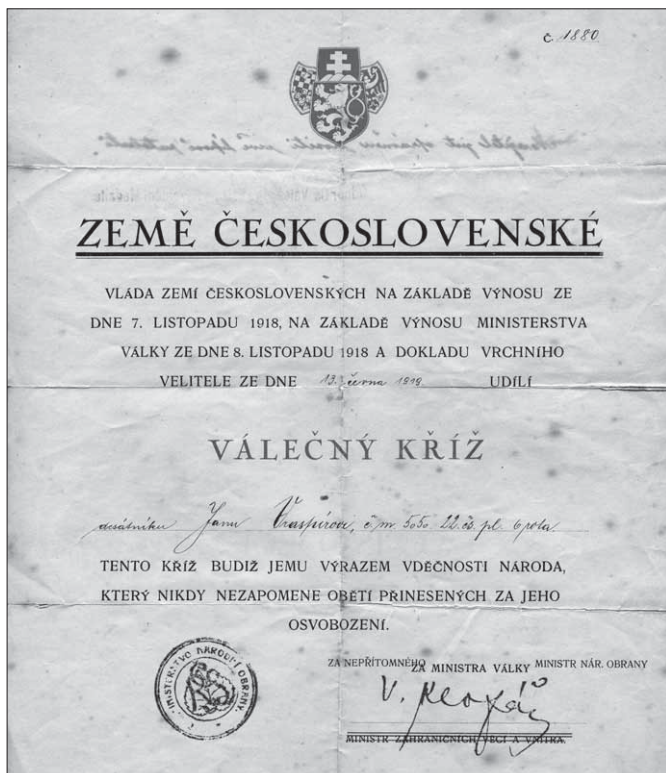
Prijmete můj srdečný pozdrav a věří políbení jsem
 slady & ohu zavor. Vzpomínám si stále na Vás jak se tam
 na mále a jte-li zavor. Dívám se na mi nic nepíše
 já píši Vám stále každý den. Jsme pohromadě se
 Leticíkou a Castorínou spíme teď společně v sálu se
 jenom někdy a málo. Nyní již 5 den jsme v záloze tak
 takre jsme si trochu odpočinuli, jak dlouho to bude
 trvat nemůžeme říci. Píši Vám teď píši mi teď ano?
 Zdraví a líbá Vás věrný Váš Karel

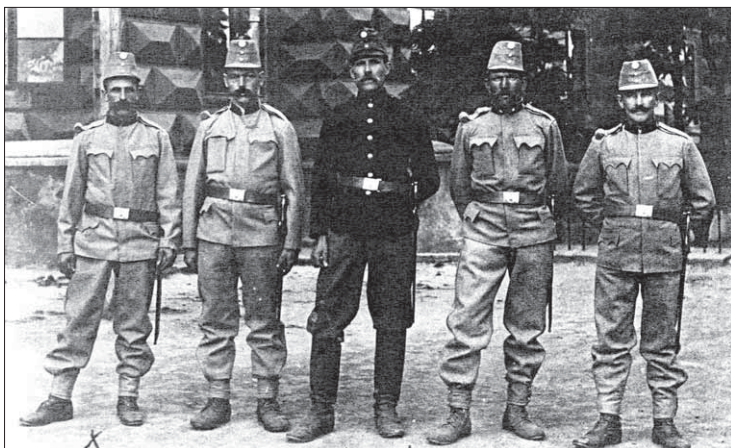
Na Vás - ~~přes Vámi~~ - nás došlý dotaz:
Karel Fridrichovský, sob.
 není dosud uveden v došlých seznamech
 válečných zajatců. Jakmile bude
 u nás přihlášen, budete o tom zpraven
 obecním úřadem místa svého pobytu.

ppl 75

Dešosbřice

 Odboční-kancelář Červeného kříže
 Praha I, Husova ul. 20.

Josef Matějka, Branišov

Absender:
Отправитель

Correspondance des prisonniers
de guerre
АВСТРО - ВЕНГРИЯ

Antwort — Réponse — ДЛЯ ОТВѢТА

CARTE POSTALE

Adresse: Marie Štěpánková,
Mysletná č. 55.,
Bohemia
Austria.

Адресъ М. Штепанкова
Буек. ул. № 55
Дрезден
Мюнхен
(в Германии)

Portofrei
Безплатно

Verlag der österr. Ges. vom „Roten Kreuze“
Изданіе Австр. Общ. Краснаго Креста.

Nachdruck verboten
Перепечатка воспрещается

Milovaná sestro! 28/10 1917
Prijmi můj srdečný pozdrav a polib-
bení sern chvála Bohu za tvou a stále
spomínám vás všechny jak se vám
vede co třeba svake jeli na vojnu nel's
domu listku dostavám více. Jesuitek
Kubratovy si dopisujim ze v Plzeňi
posluhuje v nemocnici byl rajat
2. července 1917 jak se raá napsal Poste co
je u vás nového co je se svakem.
Pozdrav a polibení říjte o Bohu a os
Anton

23 října

K poslední listy odnášelo Františka sestry holýx jel

do Boje

Draví rodičové!

Paměti ote mi naposledy sdělily proudivo vlnuchu polibení
a ruky stianuli jedem do Bosny jsme ve Třzrsky prvovi let již x. nadržai
včera večer jsme njele nemil gum hodí psit bilo to x. nenadání a psit
ten rozruči je knepoprani minuli jsme moci bilo deset hodin jedem
samou pustinou svěřnjma horama školou naši hvězo x. mi ní se
doví nepřátivam nic nenáihjele včera jsem dostal ovl Váš psaní ani

nevíte jak mi bilo když mi píšete že se maminka utrápí se
lych Váš ani nepřítal ja mám toho tahle sám dost eště hodle
hobnu, ve spolku se miluje dobře se mi je na mi až docela zapomněte
24 října) Právě Váš včerejší milující syn.

Právě když se seči zastali stat a máme smičaní jsme už hodně
talého včera celý den jsme jezдили Třzrskem jedem doprosit doí moci
a den předtím vez zastane eště pozí pojedem jedem dom a moč psit
budem asi Lebsku na Budapešt jsme njele snad ide prví jzemi
doprosul xdáv a nic mi neščarí jsme vřičnuí probromadí jede
velka suma vozů asi 90 nebo více keď si na mi ani nepřomíte
nini to mi platný ovhdly sem dostal psaní který ste psali o prování
ani a x. coa jsme jeli psit ani nevíte jak mi bilo když šu že
maminka psit pláče že ne psítu že se utrápí ja mám tahle toho dost
eště když takle píšete bukte tak jako by jste mě ani neměli a
včasli až přitáhlym časé budle huba mluvit
horim Vám mnohó x Bohem.

Dopis Františka Zápotočného ze Sedlišť

3.)

„Milý rodičově a všichni domáci!“

Přimíte naposledy poudrav od svého syna a bratra a rozlučte se a pošlete mi Vaše poslední přání jedním abou noc od 10 hodin večer kde jsem ani nevím mami samima horama kde na jejich řebenech je snich věra v Lenci a ta cesta dnes je hrupopřevani jako dlouho pojedim nevím už je mi švecho jedno svého mámi dost starost omi nemijte bratři mě se Vám zase může dobře mít věra jsem sám musel narikat ale jenom nad Vami už se pro mě krasile je sám nán dost starosti este si tvaakle věk vy dit este může pan Běhu dat se mi může ublíkat ale hned to nebude tak na hřel rokem

Je doufam si tak doufajte ale kdy napomínke doposud sem zbraš ani mi neschani mám se jako na vojné statim horim už zase pojedim na místo v Bohem butk na mě si ani napomínke na schledanou vesle řiti a já budu zase

v Libsku a jesti nepřidm tak si stoho nic nedějte vlac
kde čas mlýjiva Lym.

3.) Přimíte odině stdečný poudrav se statou x pominkou dopomud jsem zase mamě este hodinu cesty do bitovní záhy odiaty jsme od vlakem se vinn rystunhím viteli co jako asi takovy kouste jako splkumova do Jihlavy dohual milijaji shoto už je dobře doposud je slisimě jenom hucel mrom

mamě ruz budem minasit a co masivujem vesnici mlunijem x Bed. Pádniho x Lampman ani odpočívaji pro valce a mi domě naše strana vyhravá řitka to karady x Bohem na ych se strom hým poudravem se statim ruz seřit terdel x ym trantireti.

Dopis Františka Zápotočného ze Sedlišť

J. Herna s J. Miksa, Branišov

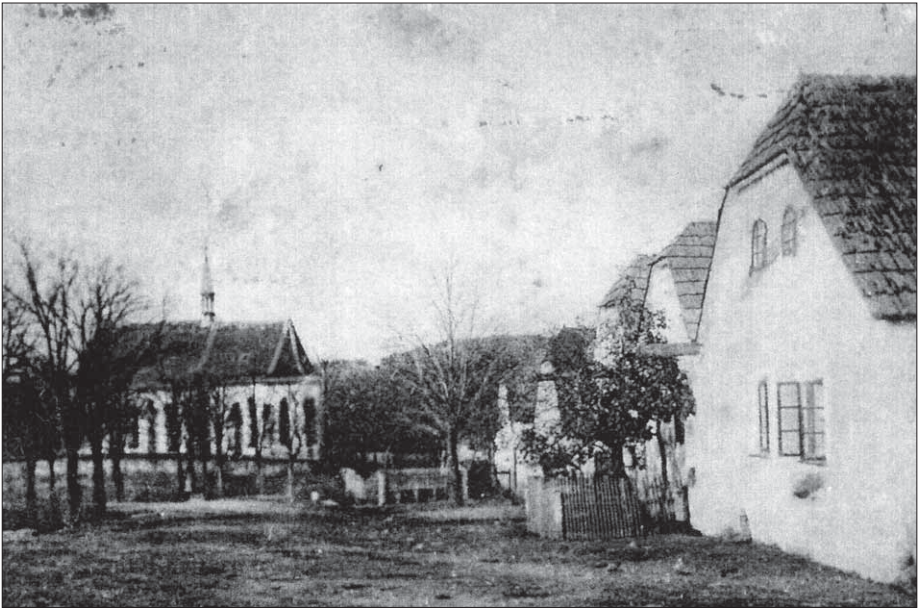

Alois Janáček, Sedlitě

Jindřich Janáček, Sedlitě

Vyskytná v roce 1910

Vyskytná v roce 1910

Vyskytná v roce 1910

Seznam občanů Vyskytné, Sedlišť a Častonína padlých v I. světové válce

Novotný Josef	1885	Matějka František	1892
Paclík Rudolf	1890	Řáda Jan	1891
Potěšil Jindřich	1889	Duba Václav	1881
Rubík Václav	1885	Fridrichovský Karel	1882
Rychetský Josef	1884	Janáček František	1887
Řáda Václav	1885	Kadlec Josef	1887
Řáda Vojtěch	1877	Kolář František	1868
Slavětinský Vilém	1893	Kolář Josef	1880
Slavík Jan	1892	Kos František	1891
Šulc Karel	1893	Linhart František	1887
Turek Matěj	1885	Matějka František	1881
Trnka Bohumil	1898	Matějka Jan	1872
Urban Josef	1890	Matějka Miloslav	1893
Vašíček František	1887	Matějka Stanislav	1891
Vašíček Václav	1880	Melmuk Otakar	1872
Vytiska František	1887	Musil Stanislav	1892
Zabloudil Josef	1890	Novotný Josef	1880
Zápotočný František	1892		

Seznam občanů Branišova padlých v I. světové válce

Marousek Josef	1890
Matějka Josef	1893
Mikšovský Matěj	1881
Novotný Josef	1893
Přádný Jan	1881
Sankot Antonín	1891
Sankot Petr	1893
Šíma Josef	1895
Urban Josef	1894

Seznam legionářů z Vyskytné a Sedliště

Beneš Václav	1886	Přádný Bedřich	1886
Rásocha Václav	1894	Málek Alois	1873
Jůzl Bohuslav	1897	Matějka Josef	1876
Řáda Jan	1888	Marousek Josef	1891
Kovář František	1897	Řáda František	1889
Turek Jan	1896	Matějka František	1892
Kuzdas Stanislav	1894	Fiala Josef	1897
Dolejší Jan	1880	Pavlíček Alois	1877
Linhart Rudolf	1893	Vytiska Václav	1880
Herna František	1887	Plechátý Ladislav	1894
Linhart Jan	1890		

Seznam legionářů z Branišova

Burian Jan	1894
Matějka Josef	1891
Matlák Jan	1894
Matlák Jindřich	1891
Potěšil Jaroslav	1894

*Hej, Slované,
ještě naše slovanská řeč žije,
pokud naše věrné srdce
pro náš národ bije.
Žije, žije, duch slovanský,
bude žít navěky.
Hrom a peklo marné vaše,
proti nám jsou vzteky.*

Z kroniky času

*Události z let 1914 až 1922
ve Vyskytné a okolí*

Vydala Obec Vyskytná v roce 2008

Sazba a tisk

Nová tiskárna Pelhřimov, spol. s r. o.

www.ntp.cz